

PROTOKOLL

Saks.nr. 24/03931-3

Dato: 18. desember 2024

Sted: Kommunenes Hus

Parter: KS og LO Kommune

Sak: SGS 2020 – livsvarig AFP pr. 1.1.2025

Til stede:

KS:

Hege Mygland, Torfinn Thomassen, Alexander Henriksen og Øyvind Gjelstad

LO Kommune:

Pål Skarsbak og Steinar Fuglevaag

*****

Partene har forhandlet og blitt enige om endringer i SGS 2020 pensjonsordninger slik det fremgår av vedlegg til protokoll.

Partene viser til at det er behov for en kvalitetssikring av det materielle innholdet, og avklare gjenstående tema. Dette skal avtales innen 20.1.2025.

Gjenstående tema er:

I. Gjennomgående bestemmelser

Avklare hvilke gjennomgående bestemmelser fra kapittel 1 som skal gjelde for livsvarig AFP.

II. Administrasjon

Krav om at arbeidstakers rettigheter tilknyttet livsvarig AFP er sikret uavhengig av inngåelse av kostnadsdelingsavtalen. Sikringen omfatter rettighetene til livsvarig AFP i sin helhet, herunder regulering og sikring hvis arbeidsgiver går konkurs, avvikles eller ved annet opphør.

Ved en eventuell uenighet, bringes interesselvisten om ovenstående tema inn i mellomoppgjøret 2025.

Videre partsarbeid i perioden

Dersom de nye bestemmelsene om livsvarig AFP har fått utilsiktede konsekvenser, er partene enige om å drøfte håndteringen av disse, og kan bringe dette inn i mellomoppgjøret 2025.

KS

.....

LO Kommune

.....

SGS 2020

Pensjonsordninger

KS

VEDLEGG TIL PROTOKOLL

18. DESEMBER 2024

I SGS 2020 Pensjonsordninger 1.1.2024 – 31.12.2025 gjøres følgende endringer:

SGS 2020 PENSJONSORDNINGER, DEL II – AVTALEFESTET PENSJON

Endringer framkommer i ren tekst.

Kapittel 2 – Livsvarig avtalefestet pensjon for arbeidstakere født i 1963 eller senere (ny ordning)

§ 1 Omfang

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder for arbeidstakere som er født i 1963 eller senere.

Bestemmelsene gjelder ikke undervisningspersonale så lenge disse er omfattet av Statens pensjonskasse.

§ 2 Vilkår som må være oppfylt ved fylte 62 år for rett til livsvarig avtalefestet pensjon

En arbeidstaker kan gis avtalefestet pensjon dersom følgende vilkår er oppfylt ved fylte 62 år:

a. Vedkommende har vært arbeidstaker i minst 7 av de siste 9 årene hos arbeidsgiver omfattet av tariffavtale om avtalefestet pensjon i KS' tariffområde, eller hos en arbeidsgiver med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon som inngår i vilkårsprøving for rett på avtalefestet pensjon fra Statens pensjonskasse. I denne perioden inngår også tid arbeidstakeren har vært omfattet av en avtalefestet pensjonsordning som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven og dette gjør at ansiennitetskravet oppfylles, forutsatt at slik tid inngår i vilkårsprøving for rett på avtalefestet pensjon fra Statens pensjonskasse.

Vilkårene i denne bokstav a og bokstav b må være oppfylt samtidig for å gi ansiennitet.

Kravet til 7 av siste 9 årene i en stilling tilknyttet AFP skal regnes fra og med dagen arbeidstakeren fyller 53 år og fram til dagen før fylte 62 år. Et år regnes som 365 dager. Bare de dagene arbeidstakeren oppfylder ansiennitetsvilkårene, skal medregnes i ansiennitetsperioden

Stillingen må være vedkommendes hovedarbeidsforhold, og stillingsandelen må i gjennomsnitt utgjøre minst 20 prosent av full stilling. Gjennomsnittlig stillingsandel i kalenderåret må minst utgjøre 20 prosent av en full stilling dersom arbeidstakeren arbeider alle månedene i kalenderåret. Arbeider ikke arbeidstakeren i alle årets måneder, kreves minst 20 prosent stilling av full stilling hver arbeidsmåned eller kvartal. Sesongarbeidere må hvert år ha utført arbeid i et AFP-virksomhet som minst tilsvarer 20 prosent av en full stilling.

Ved vurderingen av arbeidsforholdet skal faktisk arbeidet tid legges til grunn. Dersom arbeidstaker i perioder er forhindret fra å utføre arbeidet på grunn av sykdom eller skade, kan det formelle arbeidsforholdet legges til grunn.

Ved samtidige ansettelsesforhold kan stillingsandelene legges sammen. Samtidige stillingsandeler i stillinger i AFP-virksomhet skal legges sammen ved vurderingen av om ansiennitetskravet ved fylte 62 år er oppfylt. Ved samtidige stillinger der én stilling er

tilknyttet en AFP-virksomhet og en annen stilling ikke, regnes stillingen med høyest faktisk arbeidet tid som hovedarbeidsforhold. Dersom faktisk arbeidet tid i stillingene er den samme, skal stillingen med høyest pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 regnes som hovedarbeidsforhold.

En arbeidstaker som er fraværende fra stillingen på grunn av permisjon etter lov eller tariffavtale, opptjener ansiennitet i permisjonsperioden. Permisjon under ansettelsesforholdet i en statlig stilling som gir pensjonsopptjening i Statens pensjonskasse etter avtale om medregning av permisjon uten lønn og annet midlertidig fravær som pensjonsgivende tjenestetid i Statens pensjonskasse (permisjonsavtalen), gir også opptjening av ansiennitet. En arbeidstaker tjener også opp ansiennitet ved fravær på grunn av streik eller lockout. Det samme gjelder fravær på grunn av permittering i fritaksperioden som følger av permitteringslønnsloven.

Det er et vilkår for å opptjene ansiennitet etter denne bestemmelsen at arbeidstakeren hadde oppfylt øvrige ansiennitetsvilkår dersom fraværet ikke skjedde.

b. Vedkommende har i de samme 7 av de siste 9 årene ikke hatt annen inntekt som overstiger pensjonsgivende inntekt fra arbeidsgivere omfattet av bokstav a. Som annen inntekt regnes:

- a) pensjonsgivende inntekt etter folketrygdloven § 3-15 fra virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
- b) sykepenger knyttet til arbeidsforhold i virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
- c) dagpenger ved permittering mottatt på grunn av bortfall av arbeidsinntekt i en virksomhet som ikke er omfattet av AFP,
- d) alderspensjon eller tidligpensjon mottatt fra virksomhet, forsikringsselskap, pensjonskasse eller annen pensjonsleverandør,
- e) kollektiv livrente,
- f) individuell livrente når premien helt eller delvis er betalt av nåværende eller tidligere arbeidsgiver,
- g) utbytte og andel av overskudd fra foretak arbeidstakeren har en betydelig eierandel i. Som betydelig eierandel regnes en eierandel som utgjør 20 prosent eller mer og som er eiet direkte eller indirekte av arbeidstakeren, herunder gjennom et foretak som arbeidstakeren har bestemmende innflytelse over. Likt med eierandel som utgjør 20 prosent eller mer, anses eierandel som gir rett til et utbytte på 20 prosent eller mer, eller som gir rett til å stemme for 20 prosent eller mer,
- h) inntekt, utbytte, konsernbidrag eller overskudd som er betalt til eller på annen måte tilordnet et foretak arbeidstaker direkte eller indirekte har bestemmende innflytelse over. Som bestemmende innflytelse regnes innflytelse som arbeidstakeren har når han eller hun direkte eller indirekte eier mer enn 50 prosent av aksjene eller andelene i et foretak, har flertallet av stemmene i et foretak, eller har rett til å velge eller avsette et flertall av styrets medlemmer
- i) inntekter som nevnt under bokstav a-h fra utlandet

c. Vedkommende har de siste 3 årene før fylte 62 år ikke mottatt pensjon eller annen ytelse uten motsvarende arbeidsplikt fra arbeidsforhold der den årlige verdien av ytelsene tilsvarer 1,5 ganger folketrygdens grunnbeløp eller mer. Et år regnes fra fødselsdag til dagen før den påfølgende fødselsdag. Første punktum omfatter ikke uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra en privat eller offentlig tjenstepensjonsordning. Som ytelse uten motsvarende arbeidsplikt regnes blant annet:

- a) alderspensjon fra tjenestepensjonsordning,
- b) fripolise, pensjonskapitalbevis eller pensjonsbevis,
- c) gavepensjon,
- d) sluttvederlag,
- e) fordel som oppstår ved stillingsreduksjon uten tilsvarende reduksjon i pensjongivende inntekt med mindre det dreier seg om et generelt seniorpolitisk tiltak.

Ved beregning av den årlige verdien av ytelsene, legges det til enhver tid gjeldende grunnbeløpet til grunn

Som ytelse uten motsvarende arbeidsplikt regnes blant annet ikke:

- a) arbeidsavklaringspenger og uføretrygd fra folketrygden og uførepensjon fra tjenestepensjonsordning,
- b) omstillingsstønad og gjenlevendepensjon fra folketrygden,
- c) utbetalinger fra ektefelles eller samboers tjenestepensjonsordning,
- d) ytelse utbetalt med hjemmel i dekningsloven §§ 9-3 eller 9-6 eller i medhold av lønnsgarantiloven,
- e) erstatning etter urettmessig oppsigelse eller avskjed ved dom eller bekreftelse fra arbeidsgiver,
- f) lønn og annet vederlag til arbeidstakers etter arbeidsgivers oppsigelse eller avskjed, så lenge kompensasjonen ikke overstiger lønnsnivået for stillingen i dens regulære oppsigelsestid.

En arbeidstaker som er født i 1963, og som ikke oppfylder ansiennitetskravet i første ledd bokstav a og b, kan likevel gis avtalefestet pensjon dersom vedkommende på uttakstidspunktet for avtalefestet pensjon har ti års samlet pensjongivende medlemstid i tjenestepensjonsordningen i KS' tariffområde eller i pensjonsordning som går inn under overføringsavtalen med Statens pensjonskasse, og vedkommende har vært ansatt i en virksomhet omfattet av offentlig avtalefestet pensjon i minst 3 av de siste 5 årene ved fylte 62 år. For arbeidstakere som er født i årene 1964 til 1966, gjelder tilsvarende, likevel slik at tallene «3» og «5» øker med ett år for hvert år arbeidstakeren er født etter 1963. Øvrige vilkår etter første ledd gjelder tilsvarende i den aktuelle perioden.

Avtalefestet pensjon gis ikke til arbeidstakere som har mottatt uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år. Tidsrom der uføretrygd ikke er kommet til utbetaling, men vedkommende har hatt rett til å få tilbake uføretrygden etter reglene i folketrygdloven § 12-10 tredje ledd, skal ikke regnes som tidsrom med mottak av uføretrygd. Utbetaling av uføretrygd etter fylte 62 år som følge av etteroppgjør for tidsrom før fylte 62 år regnes heller ikke som mottak av uføretrygd ved vurdering av vilkåret. En arbeidstaker som har rett til, men som ikke har mottatt uføretrygd etter fylte 62 år, har rett til AFP dersom vedkommende senest ved uttak av pensjonen sier fra seg uføretrygden, med virkning fra og med måneden etter fylte 62 år.

§ 3 Vilkår som må være oppfylt ved uttakstidspunktet for rett til livsvarig avtalefestet pensjon

En arbeidstaker kan gis avtalefestet pensjon dersom følgende vilkår er oppfylt ved uttakstidspunktet:

- a. Vedkommende har de siste tre årene før uttakstidspunktet sammenhengende vært ansatt og reell arbeidstaker hos en arbeidsgiver omfattet av tariffavtale om avtalefestet pensjon i KS' tariffområde eller hos en arbeidsgiver med tilsvarende avtale om avtalefestet pensjon

som inngår i vilkårsprøving for rett på avtalefestet pensjon fra Statens pensjonskasse. Stillingsandelen må utgjøre minst 20 prosent av full stilling. Ved samtidige ansettelsesforhold kan stillingsandelene legges sammen. Stillingsandel må på årsbasis utgjøre 20 prosent eller mer av en full stilling de siste tre årene før uttak av AFP eller minimum 20 prosent hver måned eller kvartal. Samtidige stillingsandeler skal legges sammen i de samme periodene. Ved vurderingen av stillingsandel legges faktisk arbeidstid til grunn. Ved beregning av uker regnes en uke som syv dager. Sesongarbeidere må hvert år ha utført arbeid i et AFP-virksomhet som minst tilsvarer 20 prosent av en full stilling.

Er virksomheten konkurs eller arbeidstakeren oppsagt grunnet virksomhetens eller arbeidsgiverens forhold, anses arbeidstakeren likevel som reell arbeidstaker i den ordinære oppsigelsestiden forutsatt at vedkommende søker om og oppfyller øvrige vilkår for AFP før utløpet av arbeidsforholdets ordinære oppsigelsestid.

En arbeidstaker som er fraværende fra stillingen på grunn av permisjon etter lov eller tariffavtale, opptjener ansiennitet i permisjonsperioden. Permisjon under ansettelsesforholdet i en statlig stilling som gir pensjonsopptjening i Statens pensjonskasse etter avtale om medregning av permisjon uten lønn og annet midlertidig fravær som pensjongivende tjenestetid i Statens pensjonskasse (permisjonsavtalen), gir også opptjening av ansiennitet. En arbeidstaker tjener også opp ansiennitet ved fravær på grunn av streik eller lockout. Det samme gjelder fravær på grunn av permittering i fritaksperioden som følger av permitteringslønnsloven. Det er et vilkår at arbeidstakeren ville fylt vilkårene i denne bestemmelsen dersom fraværet ikke hadde skjedd.

b. Vedkommende har en pensjongivende inntekt som omregnet til årsinntekt overstiger folketrygdens grunnbeløp på uttakstidspunktet, og hadde i det foregående inntektsåret en pensjongivende inntekt som oversteg gjennomsnittlig grunnbeløp dette året.

c. Vedkommende verken er eller har vært mottaker av avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven, avtalefestet pensjon som en tidligpensjonsordning i perioden mellom fylte 62 og 67 år, uføretrygd fra folketrygden etter fylte 62 år, betinget tjenestepensjon eller alderspensjon etter Del I kapittel 2 § 13-1 andre ledd, fra denne eller fra tilsvarende tjenestepensjonsordninger.

Som unntak fra kravet i første ledd bokstav a tillates det opptil 26 uker uten å være ansatt og reell arbeidstaker, forutsatt at arbeidstakeren på uttakstidspunktet er ansatt og reell arbeidstaker og at arbeidstakeren tre år før uttakstidspunktet er ansatt. I tillegg tillates det opptil 78 uker uten å være reell arbeidstaker ved mottak av sykepenger, arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, uansett når i treårsperioden fraværet skjer, forutsatt at arbeidstakeren er ansatt på uttakstidspunktet og tre år før dette.

Er arbeidstakeren permittert på uttakstidspunktet eller har vært permittert i løpet av de siste tre årene før uttakstidspunktet, skal vilkårene i paragrafen her anses oppfylt dersom arbeidstakeren hadde oppfylt vilkårene om permitteringen ikke var iverksatt, og permitteringen ikke overstiger rammene i permitteringslønnsloven. Det samme gjelder ved permisjon når retten til permisjon følger av lov eller tariffavtale.

§ 4 Grunnlaget for beregning av avtalefestet pensjon

Grunnlaget for beregning av avtalefestet pensjon skal være pensjonsbeholdningen beregnet etter folketrygdloven § 20-4, omregnet til en beholdning for avtalefestet pensjon med en opptjeningsatts

på 4,21 prosent. Pensjonsopptjening til og med kalenderåret arbeidstakeren fylte 61 år, tillegges pensjonsbeholdningen. Grunnlaget svarer til den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven kapittel 20, likevel begrenset til og med det kalenderåret arbeidstakeren fylte 61 år. For år før 2010 fastsettes grunnlaget ut fra den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven § 20-21 med tilhørende forskrifter. For år fra og med 2010 fastsettes grunnlaget ut fra den inntekten mv. det beregnes opptjening av etter folketrygdloven § 20-5, § 20-6, § 20-7, § 20-7a og § 20-8 med tilhørende forskrifter.

Dersom AFP tas ut det kalenderåret arbeidstakeren fyller 62 år, skal pensjonen beregnes på grunnlag av inntekten til og med det kalenderåret vedkommende fylte 60 år. Grunnlaget for det kalenderåret vedkommende fylte 61 år, skal gis virkning for pensjonen fra januar året etter at formues- og inntektsskatt er fastsatt. Grunnlaget skal oppjusteres i samsvar med lønnsveksten fra inntektsåret fram til virkningstidspunktet. Årlig pensjon økes deretter med 4,21 prosent av det oppjusterte grunnlaget, dividert med delingstallet etter folketrygdloven § 20-13 som gjelder på virkningstidspunktet for økningen.

§ 5 Uttak av avtalefestet pensjon

Avtalefestet pensjon kan tidligst utbetales fra og med måneden etter fylte 62 år, og tidligst fra og med måneden etter den måneden da kravet ble satt fram. Årlig pensjon framkommer ved å dividere opptjeningen beregnet etter § 4 med folketrygdens delingstall på uttakstidspunktet. Pensjonsopptjening som tilføres pensjonsbeholdningen etter uttak, omregnes til pensjon på tilsvarende måte som etter folketrygdloven § 20-17. Dersom uttaket skjer etter fylte 70 år, benyttes delingstallet ved fylte 70 år.

Pensjonen kan ikke tas ut gradert.

Pensjonen kan fritt kombineres med arbeidsinntekt uten avkorting.

Arbeidstakeren må selv sette fram krav om avtalefestet pensjon. Krav om pensjon kan tidligst settes fram fire måneder før ønsket uttaksdato. Det kan ikke søkes om uttak av avtalefestet pensjon med tilbakevirkende kraft.

Pensjonen utbetales i utlandet uten begrensninger.

Avtalefestet pensjon ytes til og med måneden da pensjonisten dør. Pensjonen kan stanses dersom pensjonisten ber om det, men den kan da ikke gjenopptas.

§ 6 Regulering av avtalefestet pensjon

Regulering av avtalefestet pensjon under utbetaling skjer årlig med virkning fra 1. mai. Pensjonen reguleres i samsvar med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Reguleringsfaktoren etter folketrygdloven § 20-18 andre ledd skal legges til grunn. Ved første regulering etter at uttaket startet, skal pensjonen reguleres ut fra når på året pensjonen tas ut.

§ 7 Tilbakekreving av feilutbetalinger mv.

Dersom et medlem har mottatt en ytelse etter disse tariffbestemmelser i strid med redelighet og god tro, kan beløpet kreves tilbakebetalt. Pensjonsinnretningen kan også kreve en ytelse tilbake når et medlem eller noen som har handlet på medlemmets vegne, uaktsomt har gitt feilaktige eller mangelfulle opplysninger. Det samme gjelder dersom utbetalingen skyldes feil fra pensjonsinnretningens side og mottakeren burde ha forstått dette.

I andre tilfeller enn nevnt i første ledd kan det som er utbetalt for mye, kreves tilbake dersom særlige grunner gjør det rimelig. Ved vurderingen av om det foreligger særlige grunner, skal det legges vekt på blant annet hvor lang tid det er gått siden den feilaktige utbetalingen fant sted, og om vedkommende har innrettet seg i tillit til utbetalingen. Kravet om tilbakebetaling etter dette leddet er begrenset til det beløp som er i behold når vedkommende blir kjent med at utbetalingen var feilaktig.

Et beløp som blir krevd tilbake etter første eller andre ledd, kan dekkes ved trekk i fremtidige ytelser eller kreves tilbakebetalt. Trekk i ytelser avbryter foreldelsesfristen etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer. Det kan kreves renter etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 8 Anke

Vedtak om ytelser fra AFP kan ankes inn for Trygderetten, jf. lov av 16.12.1966, nr. 9. Kopi av sakspapirer sendes styret, jf. Del I Tjenestepensjon, kapittel 1 § 12-1.

Twist om forståelsen av disse tariffbestemmelser knyttet til enkeltsaker kan avgjøres av styret. Slike enkeltsaker skal sendes via den søknadsbehandlende pensjons innretning som sørger for videresendelse til Pensjonskontoret.

§ 9 Administrasjon

Livsvarig AFP administreres av aktuell pensjonsinnretning som har ansvaret for korrekt pensjonsutbetaling. Dersom arbeidsgiver ikke har etablert pensjonsordning, står arbeidsgiver ansvarlig for ytelsen.

§ 10 Opplysningsplikt

Ved søknad om avtafestet pensjon plikter søkeren å gi de opplysningene som er nødvendige for at pensjonsinnretningen skal kunne vurdere om vedkommende har rett til avtafestet pensjon. Mottakere av avtafestet pensjon plikter å opplyse pensjonsinnretningen om endringer som kan ha betydning for pensjonens størrelse eller for om vedkommende fortsatt har rett til pensjonen.

§ 11 Særskilte tilfeller

Selv om arbeidstakeren ikke oppfyller vilkårene for rett til AFP, kan vedkommende likevel få rett til AFP dersom særlige grunner foreligger. Unntaket gjelder krav som er framsatt til og med 31. desember 2026.

Leverandørene skal halvårlig rapportere til Pensjonskontoret om praksis og bruk av unntaksbestemmelsen. Det er særlig viktig med informasjon om avslagspraksis.

§ 12 Overgangsordning

Ansatte i virksomhet med offentlig tjenstepensjonsordning der virksomheten har ansatte med særaldersgrense og virksomheten ikke er omfattet av privat AFP-ordning eller AFP som tidligpensjonsordning, kan ved virksomhetens tilslutning til AFP-ordningen få medregnet tidligere tjenestetid i virksomheten i vurderingen av kvalifikasjonskravene. Overgangsordningen gjelder i ett år fra 1. januar 2025.

SGS 2020 PENSJONSORDNINGER – DIVERSE ENDRINGER

Endringer framkommer i kursiv tekst.

Del I – Tjenestepensjon

§ 22-2 Betinget tjenestepensjon – uttak

Betinget tjenestepensjon gis tidligst fra og med måneden etter den måneden melding om uttak blir gitt, likevel tidligst fra og med måneden etter fylte 62 år. Dersom det innvilges betinget tjenestepensjon etter at et medlem har fylt 70 år, skal årlig pensjon beregnes som om uttaket skjedde ved 70 år. *Det er et vilkår for utbetaling av betinget tjenestepensjon at offentlig avtalefestet pensjon er avslått. Betinget tjenestepensjon kan ikke utbetales samtidig med avtalefestet pensjon som det gis statstilskott til etter AFP-tilskottsloven.*

Betingetbeholdningen gjøres om til årlig pensjon ved å dividere med delingstallet på uttakstidspunktet for pensjonen.

Betinget tjenestepensjon kan ikke tas ut gradert eller stanses. Pensjonen kan kombineres med arbeidsinntekt uten at pensjonen blir avkortet.

Regulering av påslagspensjon, betinget tjenestepensjon og 2011-tillegg mv.

§ 27-2 Beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon

Ved beregning av midlertidig uførepensjon og uførepensjon tas det hensyn til hvor stor del av inntektsevnen som er tapt (uføregraden) og medlemmets medlemstid. Har medlemmet tapt hele inntektsevnen, utgjør full pensjon summen av

- a. 25 prosent av folketrygdens grunnbeløp, likevel ikke mer enn 6 prosent av pensjonsgrunnlaget,
- b. 3 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger grunnbeløpet og
- c. 69 prosent av den delen av pensjonsgrunnlaget som er mellom 6 og 12 ganger grunnbeløpet.

Dersom inntektsevnen er nedsatt, men ikke i en slik grad at medlemmet har rett til arbeidsavklaringspenger eller uføretrygd fra folketrygden, beregnes pensjonen etter første ledd og tillegges 66 prosent av pensjonsgrunnlaget opp til 6 ganger grunnbeløpet. Det samme gjelder når medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 første ledd bokstav a og ikke lenger har rett til arbeidsavklaringspenger fra folketrygden. Dersom medlemmet får avtalefestet pensjon som omfattes av samordningsloven § 1 første ledd bokstav d *eller livsvarig avtalefestet pensjon*, skal pensjonen likevel beregnes etter første ledd i paragrafen her, jf. Tredje til sjuende ledd.

Det pensjonsgrunnlaget medlemmet har på det tidspunktet uførepensjonen skal begynne å løpe, benyttes ved beregningen. Pensjonsgrunnlaget fastsettes etter §§ 4-1 til 4-6. Dersom sykdommen, skaden eller lytet har redusert inntektsevnen gradvis, kan det ved beregning av pensjonen tas utgangspunkt i det pensjonsgrunnlaget medlemmet hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod. Den stillingsprosenten medlemmet hadde før sykdommen, skaden eller lytet oppstod, skal da legges til grunn ved beregningen.

Dersom uføreggraden er lavere enn 100 prosent, fastsettes pensjonen til en forholdsmessig andel av beløpet beregnet etter første og andre ledd.

Er medlemstiden kortere enn 30 år, avkortes pensjonen forholdsmessig. Det skal medregnes medlemstid medlemmet ville ha fått om han eller hun var blitt stående i stillingen til aldersgrensen (framtidig medlemstid), men ikke ut over 67 år, jf. § 5-3.

Det medregnes ikke framtidig medlemstid dersom pensjonen er innvilget etter § 27-1 femte ledd. Uførepensjonen skal da avkortes etter forholdet mellom medlemstiden og den medlemstid vedkommende ville ha fått fra den dag han eller hun ble medlem av pensjonsordningen og fram til aldersgrensen, likevel ikke mer enn 40 år og ikke mindre enn 30 år.

Skyldes uførheten en skade eller sykdom som er en umiddelbar følge av usedvanlig påkjenning eller ulykkestilfelle i tjenesten, skal pensjonen beregnes med full medlemstid.

Del II – Avtalefestet pensjon

Kapittel 1 – Avtalefestet pensjon for medlemmer født i 1962 eller tidligere (gammel ordning)

§ 1 Innledende bestemmelser

Fratreden med avtalefestet pensjon – AFP - skal være et tilbud om frivillig fratreden med pensjon. *Bestemmelsene i dette kapittelet gjelder for arbeidstakere som er født 1962 eller tidligere.*

Den som tar ut AFP kan ikke samtidig ta ut pensjon fra tjenstepensjonsordningen. Retten til å fratred med AFP skal for øvrig ikke berøre de rettigheter og plikter som følger av tjenstepensjonsordningens ordinære regler, herunder eventuelle særaldersgrenser.

Ordningen med AFP fra 62 år til 65 år er ikke en del av tjenstepensjonsordningen og finansieres særskilt. Fra 65 år inngår AFP som en del av rettighetene fra tjenstepensjonsordningen, uavhengig av om pensjonisten mottar pensjon beregnet etter reglene i pensjonskassen, eller i henhold til § 5, første ledd.

§ 8 Virkningstidspunkt mv.

AFP kan tidligst ytes fra og med kalendermåneden etter at pensjonsalder iht. § 2 er nådd og vedkommende har satt fram krav om ytelser. Pensjon kan dog først iverksettes fra lønnsopphør. Det kan gis etterbetaling for inntil 3 kalendermåneder før den måned kravet ble satt fram, forutsatt at vilkårene ellers var oppfylt.

Dersom vedkommende mottar arbeidsavklaringspenger, uføretrygd eller pensjon, overgangsstønad eller omstillingsstønad til gjenlevende ektefelle fra folketrygden, inntreer retten til AFP tidligst fra og med kalendermåneden etter den kalendermåneden ytelser som nevnt falt bort.

Retten til AFP faller bort fra og med den kalendermåneden vedkommende mottar slike ytelser fra folketrygden. Denne begrensning gjelder likevel ikke for AFP beregnet etter reglene i pensjonsordningen, jf. § 5, tredje ledd.

Det kan heller ikke tas ut avtalefestet pensjon samtidig med alderspensjon fra folketrygden. Er det tatt ut alderspensjon fra folketrygden, må den stanses før det gis avtalefestet pensjon. Det kan heller

ikke ytes avtafestet pensjon etter denne ordningen til en person som mottar *tilsvarende avtafestet pensjon fra annen pensjonsordning* eller som mottar eller har mottatt avtafestet pensjon etter AFP-tilskottsloven.

Retten til AFP faller bort fra og med kalendermåneden etter at vedkommende fyller 67 år. Med arbeidsgivers samtykke kan arbeidstakere ta ut delpensjon.